

Veronmaksajain Keskusliiton valtuuskunta
Kannanotto 29.11.2021

ALUEVAALEISSA VALITTAVAT KUSTANNUSTIETOISET PÄÄTTÄJÄT OVAT PARAS TAE LAADUKKAILLE JA RIITTÄVILLE SOTE-PALVELUILLE

Veronmaksajain Keskusliitto odottaa aluevaaleissa valittavilta päättäjiltä kustannustietoisuutta ja huolellisuutta perustettavien hyvinvointialueiden taloudenpitoon, jotta kaikille kansalaisille voidaan varmistaa hyvälaatuiset ja riittävät sosiaali- ja terveystalvet.

Rahaa palvelujen tuottamiseen ei ole koskaan käytettävissä rajattomasti. Tavoiteltuun taloudelliseen toimintaan on päästävä parantamalla sote-palvelujen tuottavuutta, ei tinkimällä palvelujen laadusta. Tämä on aikaansaattava muun muassa toimintaa kehittämällä, hoidon jatkuvuutta parantamalla sekä teknologiaa hyödyntämällä.

Hyvinvointialueiden talous perustuu valtion rahoitukseen. Tähän liittyvä riski pehmeästä budjettirajoitteesta on määrätietoisesti torjuttava. Siksi on tärkeää, että kaikki hyvinvointialueet ja niille valittavat päättäjät sitoutuvat asetettaviin selkeisiin kustannusraameihin. Niiden puitteissa on kaikilla alueilla osattava tuottaa kansalaisille hyviä ja riittäviä palveluja.

Uusi aluehallinto sisältää huomattavan riskin byrokratian paisumisesta. Hallinnonin lisääntyminen ei saa viedä resursseja kansalaisten tarvitsemilta palveluilta. Siksi on erityisen tärkeää havaita ja purkaa mahdollisia hallinnollisia esteitä joustavalle ja tuottavalle toiminnalle. Lainsäädännön kehittämisen lisäksi tätä työtä on tehtävä kunkin hyvinvointialueen arkisessa toiminnassa ja päätöksenteossa.

Vuonna 2023 käynnistyvä uudistus ei ole kerralla lopullinen. Palvelujen tuottamistapoihin tarvitaan riittävästi vaihtoehtoja, eikä kilpailun ja kuluttajien valintamahdollisuuksien lisäämistäkään pidä sulkea pois keinovalikoimasta. Seuraavalla vaalikaudella toteutettavalla korjauspaketilla voidaan nyt käynnistyvästä uudistuksesta kertyviä kokemuksia hyödyntäen vastata näihin haasteisiin.

Nyt ollaan toteuttamassa selkeästi rajattu sote-uudistus, ei laajaa maakuntauudistusta. Perustettavat hyvinvointialueet keskittyvät tiukasti pelkästään sote-palvelujen ja pelastustoimen hoitamiseen. Kuten mahdollista maakuntaveroa perusteellisesti selvittänyt komitea totesi, maakuntaveron ei sovellu tällaisten hyvinvointialueiden rahoitukseen. Onkin myönteistä, että vaaleihin valmistautuvat puolueet ovat nyt varsin laajasti torjuneet maakuntaveron pikaisen käyttöönoton.

Verojärjestelmän kannalta uuden alueellisen verottajan lisääminen kaikkien nykyisten rinnalle olisi kielteinen asia. Se mutkistaisi verojärjestelmää ja johtaisi veroja koskevan päätöksenteon sirpaloitumiseen. Verotuksen korotuspaineet kohdistuisivat entistä enemmän ansiotulojen verotukseen. Samalla kulloisenkin hallituksen ja eduskunnan veropoliittinen liikkumavara kapenisi. Tällaista uutta veroa ei Suomen verojärjestelmään kaivata.